

A photograph of a construction site featuring a complex network of metal scaffolding and wooden formwork. The structure is partially covered with blue safety netting. The background is a clear blue sky. The image is used as a background for the report cover.

IKOBKB

JAARVERSLAG 2010

JAARVERSLAG 2010

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
2010, een hectisch en boeiend jaar	
1. 2010 in vogelvlucht	4
2. IKOB-BKB-voorzitter Jack de Leeuw: 'Samenwerking met SKW Certificatie stap naar totale gebouwcertificatie'	7
3. Rob van Boxtel (VENIN) looft meedenken IKOB-BKB 'Vriend die streng en rechtvaardig naar je werk komt kijken'	9
4. Directeur Ewald van Hal van VKO: 'Afnemers moeten kunnen vertrouwen op kwaliteit'	11
5. Techniek en BRL: veel gebeurd, veel in gang gezet	13
6. Eén loket voor alle certificaten: Certificatie-dienstverlening verder verbeterd en uitgebreid	16
7. Ontwikkelingen bij IKOB-BKB's laboratorium: Veel onderzoek isolatiesystemen	18
8. Ondanks slechte marktomstandigheden: Groei bij Keurhuis Nederland op het gebied van expertises	20
9. Na krachtenbundeling met SKW en ROWIQ: Marktleider energielabels	22
10. Facts & Figures	23
11. Medewerkers IKOB-BKB en SKW Certificatie	25
12. Bijlage	32

2010, een hectisch en boeiend jaar

De certificeringswereld is sterk in beweging. Bij menig initiatief heeft IKOB-BKB actief bijgedragen, samen met onze klanten en 'partners in kwaliteitsborging'.

In dit jaarverslag kijken wij terug op de belangrijkste gebeurtenissen die ons in 2010 hebben bezig gehouden, en de activiteiten die we in dezelfde periode in gang hebben gezet. Veel van die ontwikkelingen hebben ongetwijfeld een positieve uitwerking op de kwaliteit van onze dienstverlening, en (daar doen we het immers voor) op die van u.

U vraagt zich wellicht af: zijn veranderingen per se ook verbeteringen? Voor uw organisatie? Uw bedrijfsvoering? Uw leden? Uw klanten? Kijkend naar onze initiatieven en activiteiten van het afgelopen jaar, durf ik die vraag te beantwoorden met een volmondig 'ja'.

Ik wijs in dat verband graag op onze overname van SKW Certificatie en ROWIQ Advies. Dankzij deze bundeling van krachten kunt u voortaan via één en hetzelfde IKOB-BKB -loket terecht voor al uw certificaten.

Trots zijn we ook op de groei van onze organisatie. Ondanks de slechte marktomstandigheden zien we de klantvraag gestaag groeien, vooral op het gebied van procescertificatie. En door vergaande digitalisering zijn we in staat u nóg beter en sneller van dienst te zijn.

Kortom, 2010 was een hectisch en boeiend jaar voor IKOB-BKB, en waarschijnlijk ook voor u. Maar ook een jaar met veel goed nieuws voor de kwaliteitsminnende bouwwereld. En alles wijst erop dat het in 2011 niet anders zal zijn.

Ik wens u goede zaken toe!

Bastiaan Benz
Algemeen directeur IKOB-BKB

2010 in vogelvlucht

'One-stop-shop' voor certificering

Bouwen is een complex samenspel van disciplines. Om de kwaliteit van bouwmaterialen en -processen te verhogen en de faalkosten te verlagen, kan geen organisatie in de bouw meer zonder een optimaal systeem voor kwaliteitsbeheersing. IKOB-BKB is al jaren toonaangevend op het gebied van kwaliteitsbewaking en -verbetering in de bouwwereld. Wij bieden een 'one-stop-shop'-dienstverleningspakket op het gebied van attestering, certificering van producten en processen, kwaliteitsmanagementsystemen, inspectie en controle, advies en onderzoek.

Bundeling van kennis

IKOB-BKB biedt de bouwwereld de gebundelde expertise en ervaring van het Instituut voor Keuring

en Onderzoek van Bouwmaterialen (IKOB) en BV Kwaliteitsverklaringen Bouw (BKB). We zijn actief op een breed terrein: van certificeren tot attesteren, van onderzoek en ontwikkeling tot projectgerichte controle op de bouwplaats. Sinds de overname van Keurhuis Nederland (2008), SKW Certificatie en ROWIQ Advies (2010), biedt onze organisatie haar afnemers 'one-stop-shop'-dienstverlening in certificering.

Het complete traject

Met bouwtechnische inspecties in heel Nederland én geavanceerde laboratoriumfaciliteiten bestrijkt IKOB-BKB het complete traject. We combineren een halve eeuw praktijkervaring met een innovatieve kijk op bouwtechnische zaken. Als organisatie met haar wortels in de bouw, spreken we bovendien uw 'taal'.

Onze missie:

'Wij maken binnen de bouw kwaliteit, milieu en veiligheid herkenbaar, onderscheidend en betrouwbaar. Met IKOB-BKB erachter staat zekerheid voorop!'

Actuele ontwikkelingen

De wereld van de certificering verandert snel. De belangstelling voor certificering is de laatste jaren toegenomen en de markt is daardoor gegroeid. Tegelijkertijd zitten de concurrenten van IKOB-BKB niet stil. Dit vraagt om een zeer alerte houding.

Uit de markttrends blijkt het volgende: kwaliteit wordt steeds belangrijker. Het bouwproces verandert. Het zakendoen verhardt. De regeldruk neemt alsmaar toe. Hetzelfde geldt voor de invloed van de eindgebruiker. In deze veranderende omgeving wil IKOB-BKB niet alleen groeien, maar vooral ook onze bestaande klanten behouden door ze nóg beter van dienst zijn.

Financiële ontwikkelingen

IKOB-BKB kan tevreden terugkijken op 2010. Ondanks de slechte marktomstandigheden sloten we het jaar met zwarte cijfers af. Het positieve resultaat was te danken aan interne efficiëncyslagen. Tegen de stroom in realiseerden we een omzetgroei, die vooral is toe te schrijven aan de groei in de procescertificatie.

Nieuwe activiteiten

In 2010 zijn er diverse nieuwe activiteiten opgestart. Zo keurt zusterbedrijf Keurhuis Nederland voor Kluswebsite.nl de bedrijfsvoering en desgewenst ook het werk van de bedrijven die inschrijven op de aangeboden klussen. En samen met de aangesloten branches van de AFNL ontwikkelden we erkenningsregelingen

Keurhuis Nederland

ROWIQ ADVIES

voor dakdekken hellende daken en metselen. Met de overname van SKW Certificatie en ROWIQ Advies in 2010 heeft de IKOB-groep haar werkerrein uitgebreid naar de bestaande bebouwde omgeving: de wereld van woningcorporaties, VVE's en Vastgoedbeheerders, en naar training en advies op het gebied van kwaliteitscertificatie. Ook gingen we een samenwerkingsverband aan met TÜV voor MVO-certificering. Deze uitbreiding versterkt ons streven naar one-stop-shopping in certificering.

Digitalisering

Dankzij verdere digitalisering kunnen we onze processen beter beheersen en de voortgang beter bewaken. Zo vullen onze inspecteurs de inspectierapporten op locatie in, voegen daar de foto's aan toe en mailen ze nog dezelfde dag naar de klant. In 2011 wordt ook het proces van productcertificatie gedigitaliseerd.

Interne zaken

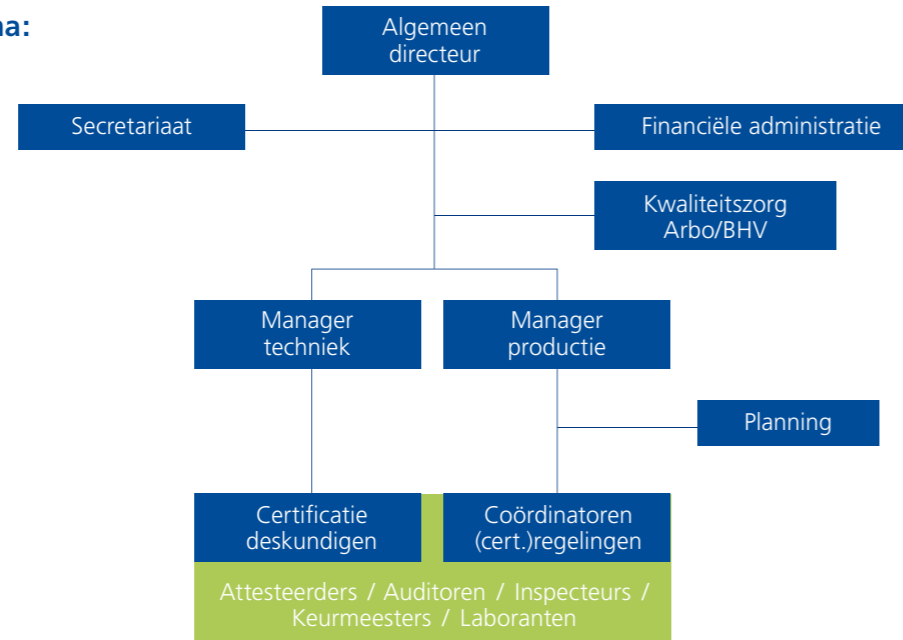
In 2010 begroetten wij de volgende nieuwe collega's: Eelco Warmerdam, Susanne Reitsema, Bas Arends en Matthijs Daatselaar. Ook voerden we een HRM-systeem in en volgden onze medewerkers een training

in relatiebeheer. De jaarlijkse personeelsdag stond dit jaar in het teken van een excursie naar de Rockwool-fabriek in Roermond.

Intern (kwaliteits)managementsysteem

De interne organisatie is aangepast aan de veranderde behoeften in de markt. Was het organisatiesysteem voorheen productgericht, nu werken we meer marktgericht met een directeur en 2 managers: 1 voor de productie van alle inspectiebezoeken en controles en 1 voor de techniek. Daaronder hebben we aantal coördinatoren en certificatie deskundigen. In hoofdstuk 11 stellen wij onze medewerkers aan u voor.

Organisatieschema:

IKOB-BKB-voorzitter Jack de Leeuw:

'Samenwerking met SKW Certificatie stap naar totale gebouwcertificatie'

'Met het beoordelen van het totale proces kun je je nog wél onderscheiden in de markt'

Terugblikkend op 2010 sprongen er voor IKOB-BKB-voorzitter Jack de Leeuw twee gebeurtenissen echt uit: de samenwerking met SKW en de wijzigingen in het bestuur. Vooral de samenwerking met SKW was een memorabele stap voorwaarts. "Het is goed dat we ons, door samenwerking, kunnen blijven onderscheiden van de grote jongens."

Wapenen tegen grote jongens

Volgens De Leeuw is de certificeringswereld enorm in beweging: "Aan de ene kant zie je de grote all-round certificeerders die fors acquireren en uitbreiden. Aan de andere kant de gespecialiseerde spelers, zoals IKOB-BKB en SKW, met specifieke werkvelden die vragen om expertise. Door met elkaar samen te werken, blijven we voldoende innovatieve kracht ontwikkelen.

Zo blijf je als gespecialiseerde, kleinere speler een gewaardeerd partner voor de verschillende branches die wij bedienen."

Doel: totale certificeringsdienstverlening

De samenwerking sluit goed aan bij de strategie van het bestuur, dat via productcertificatie en procescertificatie wil toewerken naar totale gebouwcertificatie. De Leeuw: "Productcertificatie is een vechtmart met veel spelers. Met het beoordelen van het totale proces kun je je nog wél onderscheiden in de markt. En ook voor onze medewerkers is het veel interessanter om daarmee bezig te zijn. Je kunt er veel creatiever mee omgaan."

De samenwerking met SKW is een belangrijke impuls richting gebouwcertificatie. "SKW kijkt al meer naar de woning als gebouw. Hiermee hebben we een volgende stap gezet in de uitvoering van onze strategie, gericht op het aanbieden van een totale certificeringsdienstverlening."

In gesprek met nieuwe partners

Jack de Leeuw complimenteert beide fusiepartners voor het snelle en soepele proces en de goede klik. "Wij hebben een aantal mensen gemandateerd voor de fusie. Als bestuur hebben we er zelf eigenlijk weinig aan hoeven te doen." Bij de samenwerking met SKW blijft het niet volgens de voorzitter. "Wij zijn inmiddels ook in gesprek met enkele kleine certificerende instellingen om na te gaan of we elkaar ook in een

samenwerking kunnen vinden. In 2011 zullen we daar verdere stappen in moeten maken.”

‘Bram van Hengel was icoon’

In 2010 waren er diverse wijzigingen in het bestuur. Jack de Leeuw volgde in maart 2010 Bram van Hengel op als voorzitter van IKOB-BKB. Voordien was hij tien jaar lid van het algemeen bestuur, met als speerpunten kennis en onderzoek, in lijn met zijn dagelijkse werk als directeur van SBR. De Leeuw: “Bram van Hengel was een icoon. Hij kende de organisatie als zijn broekzak en hij regelde alles. Ik merk nu pas wat hij allemaal deed, en met welk een gemak. Hij streefde altijd naar consensus. We hoefden nooit

te stemmen. Op basis van goede discussies kwamen we tot een oordeel. Op deze manier was het prettig besturen.” Over zijn eigen ervaringen als nieuwe voorzitter vertelt hij: “In een bestuur word je gevraagd voor je kennis, maar het werkt uiteindelijk twee kanten op. Je leert er zelf ook veel van.”

Certificeren (af)bouwbedrijven steeds belangrijker

Het bestuur werd tevens uitgebreid met twee vertegenwoordigers van het MKB-bedrijfsleven: Teus Zanen (AFNL) en Jan van de Kant (NOA). Jack de Leeuw: “Hiermee geven we met het bestuur invulling aan het feit dat de omzet vanuit procescertificatie nog steeds groeit. En dat het certificeren van (af)bouwbedrijven steeds belangrijker wordt. Alle belangrijke werkvelden zijn nu in het bestuur vertegenwoordigd.”

Samen Kwaliteit Waarborgen
SKW Certificatie BV (Samen Kwaliteit Waarborgen) in Almere heeft haar wortels in de corporatiesector. De instelling legt zich toe op het ontwikkelen en uitgeven van certificaten in de volkshuisvesting en vastgoedsector. Met haar waarborgingsactiviteiten bevordert SKW actief de kwaliteit in de sectoren bouwen, wonen en zorg.

Rob van Boxtel (VENIN) looft meedenken IKOB-BKB

‘Vriend die streng en rechtvaardig naar je werk komt kijken’

“De bedrijven ervaren het toezicht door IKOB-BKB als een echte toegevoegde waarde voor de kwaliteit van hun werk. Zie het als een vriend die streng en rechtvaardig naar je werk komt kijken. Het houdt ze scherp. En wordt zeker niet als hinderlijk ervaren. Integendeel.”

Lovende woorden van VENIN-voorzitter Rob van Boxtel over de intensieve samenwerking met IKOB-BKB. De Vereniging van Erkende Na-isolatiebedrijven in Nederland bundelt de krachten van kwaliteitsgerichte na-isolatiebedrijven en toeleveranciers. Ze behartigt hun belangen, stimuleert het vakmanschap en promoot het kwaliteitsimago van de aangesloten bedrijven. Met 22 leden ‘dekt’ de VENIN zo’n 80% van de totale branche. Van Boxtel is ook actief voor de LSGI, de branchevereniging voor gevelisolatiebedrijven.

‘IKOB-BKB controleert niet alleen, maar denkt ook goed met ons mee’

‘Relatie lang en intens’

De samenwerking met IKOB-BKB gaat ver terug. VENIN is vertegenwoordigd in de Technische Commissie Isolaties. Daarnaast ziet IKOB-BKB toe op de naleving van het KOMO-Procescertificaat waarover alle leden moeten beschikken. “De relatie is lang en intens”, aldus de voorzitter, die ook veel waardering heeft voor het meedenken door IKOB-BKB. “Men controleert niet alleen, maar denkt ook goed met ons mee. Bovendien verricht men een stukje lobbywerk, waarvan onze leden meeprofiten. Echt prima.”

‘Kwartje gevallen bij politiek’

Na-isolatiebedrijven werken vooral voor woningcorporaties. Maar de particuliere markt wint aan belang. Van Boxtel: “Bij de politiek is eindelijk het kwartje gevallen. Spouwmuurisolatie bespaart veel energie en beperkt de CO₂-uitstoot. Ook de tv-campagne van Nuon heeft aan dat bewustzijn bijgedragen. Er is nu veel meer aandacht voor spouwmuurisolatie dan voorheen, en daar profiteren onze leden van.” In de toekomst ziet Van Boxtel voor het na-isolatiebedrijf ook een rol weggelegd in de nieuwbouw. “Nu wordt de spouwisolatie doorgaans door de metselaar aangebracht. Maar door te isoleren zoals bij na-isolatie, weet je echt zeker dat de hele spouw goed wordt opgevuld zonder naden. En wie weet is het zelfs goedkoper.”

Schouder aan schouder

Schouder aan schouder werken VENIN en IKOB-BKB verder aan de kwaliteitsverbetering in de branche. Zo heeft VENIN plannen voor een geschillencommissie. En samen met IKOB-BKB wordt gewerkt aan een erkenningsregeling voor het toetsen van werkzaamheden die niet onder een KOMO-Procescertificaat vallen. "Zodat ook het bedrijf dat de zolder komt isoleren, zijn klanten kan aantonen dat er kwaliteit wordt geleverd."

Technische
Commissie
Isolaties

Directeur Ewald van Hal van Verenigde Keramische Organisaties (VKO):

'Afnemers moeten kunnen vertrouwen op kwaliteit'

Met 25 nationale en internationale bedrijven, een jaaromzet van € 635 miljoen en 3000 medewerkers is de keramische industrie een bedrijfstak van betekenis. De kwaliteitslat ligt er hoog. "Afnemers moeten kunnen vertrouwen op een bepaalde kwaliteit en ervan verzekerd zijn dat wat er van een product wordt gezegd, ook echt klopt", aldus directeur Ewald van Hal van Stichting VKO (Verenigde Keramische Organisaties).

Stichting VKO is een samenwerking van keramische organisaties in Nederland: KNB (Koninklijk Verbond van Nederlandse Baksteenfabrikanten), NEDACO (Nederlandse Keramische Dakpannenfabrikanten Corporatie) en AVA (Algemene Vereniging voor de Nederlandse Aardewerkindustrie). Vooral de grotere nationale en internationale bedrijven zijn bij deze organisaties aangesloten.

'Wij bedrijven geen politiek'

Belangenbehartiging en kwaliteitsborging hebben een hoge prioriteit bij VKO. Vooral op het gebied van energie, milieu, grondstoffen, duurzaamheid, vakopleiding en arbeidsomstandigheden, maar ook als het gaat om techniek, zoals certificeringen en normeringen. Van Hal: "Wij bedrijven geen politiek op kwaliteit, maar streven naar objectieve technische regels die de praktijk nodig heeft om producten goed te kunnen verwerken, zodat afnemers kunnen vertrouwen op die kwaliteit."

Actief in commissies IKOB-BKB

Met het oog op een solide, betrouwbare en heldere kwaliteitsborging is de keramische industrie uiterst actief in het College van Deskundigen en de Technische Commissies van IKOB-BKB. De VKO-directeur: "Er zijn 9 BRL's waar wij mee te maken hebben, plus 7 publicatiebladen of uitvoeringsrichtlijnen. IKOB-BKB en de keramische industrie hebben dus veel met elkaar te maken."

'Keep it simple'

Naast waardering voor de zorgvuldigheid en toegevoegde waarde van IKOB-BKB voor het kwaliteitsbeleid van de bedrijven en hun producten, heeft Van Hal ook een enkele kritische kanttekening. Zo mogen de

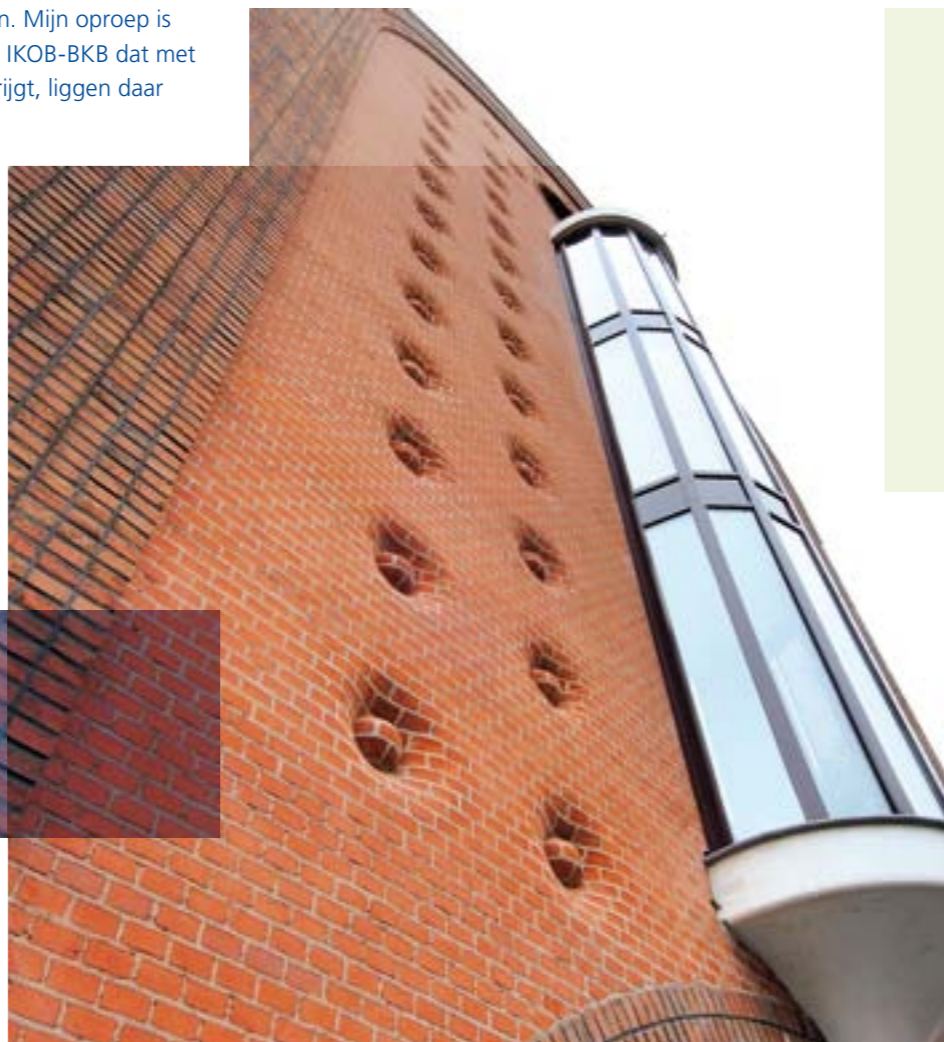

'IKOB-BKB en de keramische industrie hebben veel met elkaar te maken'

processen bij het wijzigen en opstellen van richtlijnen wat hem betreft best wat sneller verlopen. "Ik begrijp dat daarbij een groot aantal partijen betrokken is, maar toch moet het volgens mij mogelijk zijn om een en ander wat geolieder af te handelen, met minder administratieve belasting. Laten we het in het bedrijfsleven niet ook te ingewikkeld maken. Mijn oproep is dan ook: keep it simple. Als men bij IKOB-BKB dat met de betrokken partijen voor elkaar krijgt, liggen daar zeker kansen."

Raadhuisplein Drunen

Techniek en BRL: veel gebeurd, veel in gang gezet

Op het gebied van de techniek en Beoordelingsrichtlijnen (BRL) is er in 2010 veel gebeurd en in gang gezet. Zo is de aanzet gegeven voor een nieuwe structuur voor het College van Deskundigen en de Technische Commissies. De Eurocodes werden ingevoerd, de Construction Product Regulation (CPR) was in aantocht en Stichting KOMO werd opgericht naast Stichting Bouw Kwaliteit (SBK). De T33 van de Raad voor Accreditatie werd ingevoerd. En werd er gestart met de ontwikkeling van een nieuwe BRL voor het plaatsen van zonnepanelen op hellende daken.

Nieuwe structuur College van Deskundigen en TC's

IKOB-BKB had een Algemeen College van Deskundigen (CvD) en 4 permanente Technische Commissies

(TC). Het CvD bestond uit 10 vertegenwoordigers uit de branches die alle certificatieregelingen en beoordelingsrichtlijnen aanstuurden. Voor de collegeleden was het een uitdagende taak om gedetailleerd op de hoogte te zijn van alle 27 beoordelingsrichtlijnen. Door de groei ambitie zal het lastig worden om in de bestaande structuur de juiste kwalificatie in de toekomst te blijven waarborgen.

In 2010 heeft IKOB-BKB de aanzet gegeven voor het instellen van 5 gespecialiseerde CvD's in plaats van 1 algemeen CvD en 4 permanente TC's. Dit verhoogt de betrokkenheid van marktpartijen en maakt een betere controle mogelijk. De nieuwe structuur heeft een forse impact op de manier van werken met de Colleges en de beoordelingsrichtlijnen. In 2011 krijgt het plan verder vorm. Vóór de bouwvak worden de eerste installatievergaderingen gepland.

Eurocodes vervangen TGB-serie

In 2010 trok de NEN de zogenaamde TGB-serie (Technische Grondslagen voor Bouwconstructie) in en verving deze door de Eurocodes. Op dit moment zijn die codes echter nog niet verankerd in de wetgeving, omdat de herziening van het Bouwbesluit steeds wordt uitgesteld (nu 2012).

Desondanks volgt IKOB-BKB de ontwikkelingen op de voet, omdat de Eurocodes de laatste stand van de techniek vertegenwoordigen. De hele markt stapt straks over op de nieuwe rekenregels voor bouwconstructies, alleen de aanpassing van onze richtlijnen laat nog even op zich wachten tot de formele aansturing door het Bouwbesluit.

CPR nieuwe basis voor CE-markering

Medio 2011 zal de Construction Product Regulation als de nieuwe basis voor CE-markering voor bouwproducten gelden. In 2010 werden hier de voorbereidingen voor getroffen. De CPR is de opvolger van de Construction Product Directive (CPD). De richtlijn is

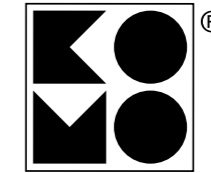
nu dus regelgeving geworden. Wij volgen deze ontwikkeling op de voet.

De richtlijn heeft vrijwel alleen betrekking op de certificaathouders die producten leveren zoals kalkzandsteen, cellenbeton, baksteen, keramische tegels en lijm mortels. De Interne Kwaliteitsbewaking (IKB) van deze bedrijven moet in beperkte mate worden aangepast aan de CPR. Dit heeft met name betrekking op de eigen verklaring van de producent, de zogenaamde "declaration of performance". IKOB-BKB helpt graag bij die aanpassing en houdt de certificaathouders ook optimaal op de hoogte van de ontwikkelingen.

Extra eisen aan KOMO-kwaliteitsstandaard

Sinds de oprichting van de Stichting KOMO (najaar 2009) heeft IKOB-BKB te maken met nieuwe richtlijnen voor het opstellen van beoordelingsrichtlijnen. Er worden nu extra eisen gesteld door de KOMO-kwaliteitsstandaard, waaronder een risico-inventarisatie. Om de kwaliteit naar een nog hoger plan te tillen,

beoordeelt de KOMO-kwaliteitscommissie het document op de KOMO-eisen en de technisch inhoudelijke aspecten. Dit moet ertoe leiden dat de richtlijnen een toegevoegde waarde bieden, die de afnemer verzekert van de juiste kwaliteit van het product.

Invoering T33-richtlijn

De T33-richtlijn van de Raad voor Accreditatie is ingevoerd. Alle relevante documenten die nodig zijn voor certificatie, moeten daaraan voldoen.

Zo worden er eisen gesteld aan de openbaarheid. Alle benodigde documenten van elke regeling publiceren we nu op onze website. En ook de competentie voor het certificatiepersoneel moet beschreven zijn. Een aantal beoordelingsrichtlijnen moeten wij hierop aanpassen. Ook nieuwe richtlijnen dienen direct te worden getoetst aan de T33.

Nieuwe richtlijn zonnepanelen

In 2010 zijn de voorbereidingen getroffen voor een nieuwe richtlijn voor het plaatsen van zonnepanelen op daken. In 2011 moet de richtlijn gereed zijn.

Certificatie-dienstverlening verder verbeterd en uitgebreid

Enkele belangrijke wapenfeiten op het gebied van IKOB-BKB's certificatie-activiteiten waren in 2010: de digitalisering van de processen en de inspectierapporten, de digitale meldingsplicht via de website, de start van de AFN-erkenning en de samenwerking met TÜV: de 1-loketfunctie.

Inspectierapporten sneller in huis

Onze klanten hebben sinds vorig jaar hun inspectierapporten (zowel voor KOMO-procescertificaten als voor inspecties op de bouwplaats) sneller in huis. Voorheen werden de rapporten altijd naderhand op kantoor

uitgewerkt, uitgeprint en per post verstuurd. In 2010 hebben we een stramien ontwikkeld, waaraan elk rapport moet voldoen. Direct tijdens de inspectie wordt het rapport ingevuld en foto's toegevoegd. Diezelfde dag kan het rapport naar de klant worden gemaild. En omdat het inspectierapport in de database direct is gekoppeld aan de klantenkaart, staat alle informatie overzichtelijk bij elkaar. Dit maakt een betere beheersing en voortgangsbewaking mogelijk. De digitalisering van processen geldt ook voor ISO-9001 en VCA-certificatie. Het proces verloopt volledig papierloos.

IKOB-BKB biedt de klanten one-stop-shopping

Meldingsplicht procescertificaten

In 2010 zijn ook de voorbereidingen getroffen voor het digitaliseren van de project aanmelding voor procescertificatie-inspecties. Voor de steekproefsgewijze controles van de betreffende werken laten bedrijven IKOB-BKB vooraf weten wanneer en waar een werk in uitvoering is. Voorheen gebeurde dat per fax en de laatste jaren per e-mail. In 2010 zijn voorbereidingen getroffen voor het (in de toekomst) online melden via een online database. Dat maakt de melding eenvoudiger en vergt ook minder werk.

Erkenningsregelingen op maat

In 2010 zijn de erkenningsregelingen voor dakdekken hellende daken en voor de metselbranche ontwikkeld. In opdracht van de Aannemers Federatie Nederland Bouw & Infra (AFNL) en de Stichting KBI (Stichting Kwaliteitsborging Installatiesector) voert IKOB-BKB erkenningsregelingen uit, die zijn toegesneden op de aard en omvang van een bedrijf in een bepaalde sector. Deze erkenningsregelingen 'op maat' zijn een goede opstap naar een KOMO- of ISO-certificering. Zo kunnen bijvoorbeeld ook de kleinere metsel-, lijm- en voegbedrijven zich kwalitatief onderscheiden in hun markt.

BouwGarant en TIS-erkenning

Wij voeren ook de controles uit voor Stichting BouwGarant. Deze organisatie staat voor een betrouwbaar keurmerk in de bouw op het gebied van kwaliteit, ervaring en vakmanschap. Daarnaast verzorgt IKOB-BKB inspecties voor de TIS-erkenning (Technical Inspection Services), die ontwikkeld is door de CROW. De TIS-erkenning sluit aan op de eisen voor een Verborgene Gebreken Verzekering (VGV). Met name constructieve veiligheid is hier van groot belang.

Certificering voor MVO Prestatieladder

Sinds 2010 kan men bij IKOB-BKB ook terecht voor de certificering voor de MVO Prestatieladder, het eerste onafhankelijke toetsysteem voor het 'maatschappelijk verantwoorde' gehalte van bedrijven. Hiertoe werken wij samen met certificatie-instelling TÜV Nederland. Hierdoor kan de klant dus voor alle certificaten terecht bij één loket.

MVO Prestatieladder

Veel onderzoek isolatiesystemen

IKOB-BKB beschikt over een eigen laboratorium met uitgebreide onderzoeksfaciliteiten. In 2010 speelden hier de volgende zaken: de attestmetingen met TRUDI, onderzoek isolatiesystemen, de forse uitbreiding van het cementonderzoek, RINGonderzoeken, de aanschaf van een IC en de Lambdameter en investeringen in ARBO.

In principe onderzoekt IKOB-BKB alles waar certificaten voor worden afgegeven. Ons eigen laboratorium stelt eigenschappen van materialen vast, toetst producten aan normen en verricht proeven voor attestering. Er wordt vooral veel gewerkt met isolatiematerialen, kalkzandsteen, cellenbeton en cement.

TRUDI onderzoekt duurzaamheid

TRUDI is een onderzoeksapparaat waarmee we versnelde verouderingen uitvoeren aan buitengevelisolatiesystemen door wisselende temperaturen en vochtigheden bijvoorbeeld voor het afgeven van attesten. Bij een attest wordt nagegaan of een product, dat op een bepaalde manier wordt verwerkt, onder bepaalde omstandigheden zal voldoen aan de gestelde eisen. We geven dan een eenmalig attest af.

Onderzoek isolatiesystemen

In 2010 hebben we diverse isolatiesystemen onderzocht op diverse eigenschappen. Van de materialen kunnen we met de Lambdameter, dit is een geleidbaarheidsmeter, bepalen hoe goed het isoleert. Ook hebben we complete proefopstellingen gebouwd om diverse eigenschappen van de materialen te bepalen.

Uitbreiding cementonderzoek

In 2010 is de orderportefeuille voor cementonderzoek fors uitgebreid. We kregen onder meer een grote opdracht voor een fabriekscontrole. Wekelijks testen wij cementmonsters op het voldoen aan specifieke voorwaarden. Daarnaast verrichten wij veel verificatieonderzoeken, waarbij we via laboratoriumproeven steekproefsgewijs controleren of gecertificeerde producten voldoen aan de eisen.

RINGonderzoeken

IKOB-BKB neemt deel aan de zogenaamde RING-onderzoeken. Deze onderzoeken moeten nagaan of de metingen in de verschillende laboratoria wel nauwkeurig en betrouwbaar zijn, ook als ze via een norm meten. Door de resultaten naast elkaar te leggen, kan de betrouwbaarheid van bepaalde metingen worden vastgesteld.

Aanschaf IC

In 2010 hebben we een Ion Chromatograaf (IC) aangeschaft, als vervanging van de zeer tijdrovende beproevingsmethoden zoals nat chemisch beproeven. Deze proeven moeten volgens bepaalde normen en referentiemethoden worden uitgevoerd. Met de IC kunnen we voortaan zelfs nauwkeuriger en sneller meten dan voorheen.

Vorst-dooi-simulator

Met de vorst-dooi-simulator kunnen we temperatuurbeheersing tot in het inwendige van de steen meten. Dit heeft als doel om de warmteonttrekking nog beter beheersbaars te krijgen.

Investeren in Arbo

Bij IKOB-BKB hechten we veel waarde aan de gezondheid en goede arbeidsomstandigheden van de medewerkers. Onze proeven worden dan ook uitgevoerd in optimale arbo-condities. Denk hierbij bijvoorbeeld aan temperatuur en luchtvochtigheid. Deze factoren worden voorgeschreven door de normering van het onderzoek. Voor de ventilatie van de ruimte is dit erg gecompliceerd, want deze factoren moeten blijven voldoen aan de normen voor het onderzoek. Door

het inblazen van schone lucht in het lab ontstaat er in deze ruimte een overdruk, zodat er geen stof uit andere ruimten binnen kan komen. In 2010 hebben we een afzuigstelsel laten installeren voor het afzuigen van het opstuiwend stof bij cementonderzoek. Het nieuwe systeem is berekend op het risico van overdruk en houdt rekening met de geklimatiseerde lucht. Ook zijn in 2010 het lawaai en het stof van de zaagmachine voor kalkzandsteenproeven teruggebracht door de aanschaf van een geluiddempend blad en het opvangen van stof met verneveld water.

Ondanks slechte marktomstandigheden:

Groei bij Keurhuis Nederland op het gebied van expertises

IKOB-BKB's zusterbedrijf Keurhuis Nederland is in 2010 gegroeid, geheel tegen de slechte marktomstandigheden in. De groei komt vooral voor rekening van de inspecties bij geschillen, waarvoor Keurhuis steeds meer wordt ingeschakeld door rechtbanken, geschillencommissies en advocatenkantoren. Ook voerde Keurhuis grote onderzoeken uit voor Woonzorg Nederland, Staatsbosbeheer, Woonbron Rotterdam en de gemeente Utrecht.

Andere zaken die in 2010 speelden, waren: de SGOT-geschillencommissie, de samenwerking met Nieuwbouw Centraal en de Kluswebsite van Sanoma, de start van een praktijkgerichte opleiding voor VBO-makelaars en het ontwerpen van een nieuw design voor de website.

Keurhuis Nederland legt zich toe op het keuren van woningen, woningcomplexen en ander vastgoed in heel Nederland op hun bouwtechnische kwaliteit, bij aankoop, verkoop, verbouw, geschillen, bouwkundige gebreken en nieuwbouw. Het dienstenpakket omvat onder meer bouwtechnische keuringen, opleveringskeuringen, uitvoeringscontroles, expertises en meerjarenonderhoudsplannen.

SGOT-geschillencommissie

Bij geschillen over tegelwerken kan de opdrachtgever zich wenden tot de Stichting Geschillenoplossing Tegelwerken (SGOT).

In opdracht van deze geschillencommissie worden onafhankelijke expertises uitgevoerd op basis van de "Uitvoeringsrichtlijnen voor het aanbrengen van wand- en vloertegels in reguliere toepassing".

Bouwkeuringen met Nieuwbouw Centraal

In 2010 is Keurhuis een samenwerking aangegaan met Nieuwbouw Centraal, een online-kennisplatform voor en door nieuwbouwkopers. De keuring/controlle van bouwtechnische kwaliteit van de (nieuwbouw)woning hoort daarbij. Keurhuis Nederland is voor Nieuwbouw Centraal dé samenwerkingspartner die deze objectieve bouwkundige keuringen kan uitvoeren.

Samenwerking met Kluswebsite Sanoma

Kluswebsite.nl werkt sinds 2010 samen met Keurhuis Nederland en IKOB-BKB. Hiermee wordt de consument meer zekerheid geboden bij het online aanbesteden van hun (ver)bouw- en tuinklussen.

Kluswebsite (ook bekend als Leadz) startte in 2005 als eerste met het online aanbesteden van klussen. Keurhuis keurt de kwaliteit van bedrijven en - desgewenst - ook van het werk. Hiertoe worden de bij Kluswebsite aangesloten bedrijven (ook de niet erkende of gecertificeerde bedrijven) steekproefsgewijs gecontroleerd

op de kwaliteit van het geleverde werk. Dit geeft de consument extra zekerheid over de kwaliteit. Jan van 't Klooster van Kluswebsite: "Je hoort helaas veel verhalen over onbetrouwbare figuren in de bouw. Door samen te werken met Keurhuis Nederland en IKOB-BKB, kunnen we nu het kaf goed van het koren scheiden. Samen maken we het online aanbesteden van klussen veiliger en dus nog interessanter."

VBO opleiding verzorgen: praktijkgericht

Keurhuis heeft in 2010 een opleiding verzorgd voor de VBO-makelaars. De praktijkgerichte opleiding wil makelaars bekwaamheden bijbrengen voor het kunnen constateren van tekortkomingen en gebreken bij woningbezichtigingen. De opleiding is door de makelaars zo goed ontvangen, dat vanuit VBO de vraag is gesteld om dit in 2011 uit te breiden.

Nieuwe website in 2011 online

In 2010 hebben we een nieuwe website laten ontwerpen in dezelfde stijl als IKOB-BKB. De bedoeling is dat hij overzichtelijker en klantgerichter werkt. De website is in februari 2011 online gegaan.

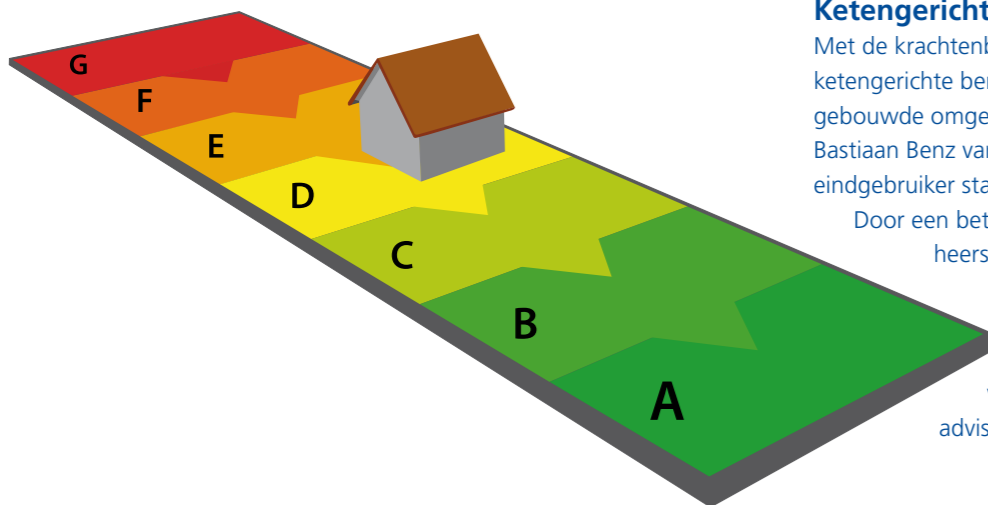

Marktleider energielabels

De innovatiekracht van de IKOB-groep is fors toegenomen sinds de krachtenbundeling met SKW Certificatie en ROWIQ Advies in 2010. De samenwerking versterkt ons streven naar one-stop-shopping dienstverlening in certificatie, erkenning en inspectie in de bouw. Met de fusie zijn wij marktleider geworden op het gebied van EPBD (Energy Performance Building Directive). Het bestuur van Stichting IKOB keurde de overname op 29 oktober goed.

Volwaardig totaalpakket

Met SKW en ROWIQ - en het in 2008 overgenomen zusterbedrijf Keurhuis Nederland - kan de IKOB-groep de bouw- en vastgoedwereld een volwaardig totaalpakket bieden op het gebied van kwaliteitszorg. Ook stelt de samenwerking onze groep in staat de integrale

kwaliteit in de bouw verder te verbeteren en samen nieuwe producten en diensten te ontwikkelen. De nieuwe partners blijven hun opdrachtgevers vooralsnog onder eigen vlag bedienen.

Dienstverlening sluit naadloos aan

De dienstverlening van SKW en ROWIQ sluit naadloos aan op die van IKOB-BKB. Ook SKW en ROWIQ (beide gevestigd in Almere) certificeren, begeleiden en adviseren organisaties bij hun streven naar kwaliteitsverbetering. SKW komt voort uit de corporatiesector en is uitgegroeid tot een toonaangevend certificatiebureau voor de sectoren bouwen, wonen, zorg en lokale overheid. ROWIQ legt zich vooral toe op het in kaart brengen van processen en het aanvragen van kwaliteitscertificaten bij de certificatie-instelling.

Ketengerichte benadering binnen bereik

Met de krachtenbundeling komt de zo gewenste ketengerichte benadering van kwaliteit in de bouw en gebouwde omgeving binnen bereik. Directeur drs. ing. Bastiaan Benz van IKOB-groep: "De kwaliteit voor de eindgebruiker staat bij de ketenbenadering centraal.

Door een betere afstemming van de kwaliteitsbeheersing in de verschillende schakels van het bouwproces wordt die uiteindelijke kwaliteit gewaarborgd. Met ons totaalpakket kunnen wij onze klanten daarbij van A tot Z adviseren, begeleiden en certificeren."

Facts & Figures

De vier grootste regelingen voor procescertificatie

BRL 2110 Thermisch isoleren van bestaande spouwmuren met in situ materialen	BRL 1513 Dakdekken Hellende Daken
Aantal certificaathouders:	Aantal certificaathouders:
Op 01-01-2010 24	Op 01-01-2010 46
Op 31-12-2010 37	Op 31-12-2010 49
Aantal mutaties:	Aantal mutaties:
Aanvragen in behandeling 8	Aanvragen in behandeling 5
Goedgekeurde aanvragen 13	Goedgekeurde aanvragen 4
	Afgewezen aanvragen (op eigen verzoek) 1
Uitgevoerde inspecties/ bezoeken:	Uitgevoerde inspecties/ bezoeken:
Bouwplaatsinspecties 785	Bouwplaatsinspecties 412
Aantal gemelde m ² 1.258.137	Bedrijfsbezoeken 47
Bedrijfsbezoeken 36	(waarvan 12 gecombineerd met BRL 5212)

BRL 9600 KOMO-Afbouw	BRL 9500 NL EPBD
Aantal certificaathouders:	Aantal certificaathouders:
Op 01-01-2010 45	Op 01-01-2010 104
Op 31-12-2010 56	Op 31-12-2010 85
Aantal mutaties:	Aantal mutaties:
Aanvragen in behandeling 12	Aanvragen in behandeling 2
Goedgekeurde aanvragen 11	Goedgekeurde aanvragen 3
	Afgewezen aanvragen/opzeggingen 19
Uitgevoerde inspecties/ bezoeken:	Uitgevoerde inspecties/ bezoeken:
Bouwplaatsinspecties 480	Inspecties 205
(330 voor certificatie en 150 voor projectmatige controle)	Bedrijfsbezoeken 85
Bedrijfsbezoeken 56	

De vier grootste regelingen voor productcertificatie

BRL 1007 Metselbaksteen		BRL 1004 Kalkzandsteen	
<i>Aantal certificaathouders:</i>		<i>Aantal certificaathouders:</i>	
Op 01-01-2010	57 fabrieken met 79 KOMO en NL BSB certificaten	Op 01-01-2010	8
Op 31-12-2010	52 fabrieken met 74 KOMO en NL BSB certificaten	Op 31-12-2010	9
<i>Aantal mutaties:</i>		<i>Aantal mutaties:</i>	
Aanvragen in behandeling	0	Aanvragen in behandeling	0
Goedgekeurde aanvragen	1	Goedgekeurde aanvragen	1
<i>Uitgevoerde inspecties/ bezoeken:</i>		<i>Uitgevoerde inspecties/ bezoeken:</i>	
Bedrijfsbezoeken	102	Bedrijfsbezoeken	18

BRL 5068 Cellenbeton dakplaten, vloerplaten, wanden		BRL 2601 Cement	
<i>Aantal certificaathouders:</i>		<i>Aantal certificaathouders:</i>	
Op 01-01-2010	4	Op 01-01-2010	4
Op 31-12-2010	5	Op 31-12-2010	4
<i>Aantal mutaties:</i>		<i>Aantal mutaties:</i>	
Aanvragen in behandeling	0	Aanvragen in behandeling	0
Goedgekeurde aanvragen	1	Goedgekeurde aanvragen	0
<i>Uitgevoerde inspecties/ bezoeken:</i>		<i>Uitgevoerde inspecties/ bezoeken:</i>	
Bedrijfsbezoeken	26	Bedrijfsbezoeken	12

Cijfers in 2010	
Aantal inspecties	2.502
Aantal audits	1.185
Actuele certificaten	1.015
Afgegeven certificaten	143

Medewerkers IKOB-BKB

Bastiaan Benz
Algemeen directeur

Jeroen van der Eeze
Manager techniek

André Stam
Manager productie

Gerard van der Weide
Coördinator

Leen Iseger
Coördinator

Stef Weenink
Coördinator

Gijs Donkersteeg
Auditor

Gerard van Ravenhorst
Auditor

Albert Kruiders
Inspecteur

Vincent van der Donk
Coördinator

Ferdinand Luigjes
Coördinator

Adnan Bektesević
Certificatiedeskundige

Bas Arends
Inspecteur

Chris de Koning
Inspecteur

Ruud de Vreeze
Laborant

Frank Terwindt
Certificatiedeskundige

Matthijs Daatselaar
Certificatiedeskundige

Erik Kampman
Certificatiedeskundige

Eelco Warmerdam
Planner

Dominique Ewald
Kwaliteitsfunctionaris

Ingrid Endenburg
Stafmedewerker

Medewerkers SKW Certificatie

Gerda Dusschooten
Officemanager

Eva van der Linden
Officemanager KHNL

Christel van Emmerik
Secretarieel medewerker

Corrie Jonkvorst
Secretarieel medewerker

Suzanne Reitsema
Secretarieel medewerker

Willem Englebort
Directeur

Raymond von den Benken
Directeur ROWIQ

Jeffrey Bogaard
Coördinator

Peter Assink
Auditor

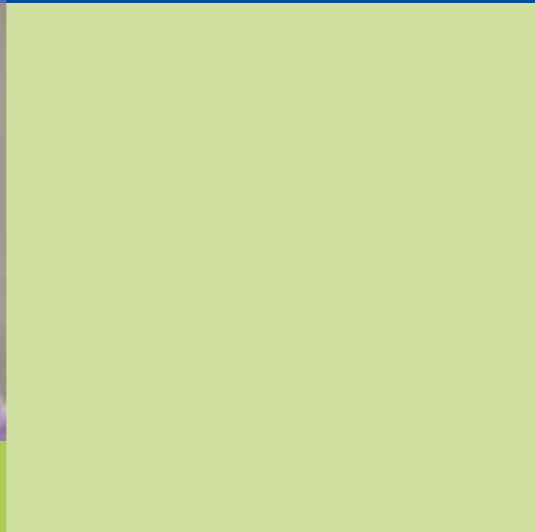
Willem Bakker
Inspecteur

Marjolijn Orsel - Weiffenbach
Secretaresse

Sandra Hoogen - van Straaten
Secretaresse

Wie doet wat?

Baanvormige dakbedekkingen
 Betonreparatie
 Bouwgarant
 Bouwsystemen
 Buitengevelisolatiesystemen
 Cellenbeton en kalkzandsteen
 Cement
 Cementgebonden houtspaanplaat
 Dakdekken
 EDR-Software
 Gipskartonplaat
 Keramische producten
 KOMO-Afbouw
 Korrelvormige materialen
 Lijmen voor tegels
 Metselen, lijmen en voegen
 Metselwerkwapening
 Mortels voor metselwerk
 Na-isolatie (procescertificaat)
 Na-isolatie (attesten)
 NL-EPBD
 Onderzoek
 PPI-erkenning
 Recyclinggranulaten
 SGAT-erkenning
 Steenmeel
 Systemcertificatie (ISO en VCA)
 Thermische isolatieplaten
 TIS-erkenning
 Vulstoffen voor asfalt
 Wandconstructies en binnenspouwbladen
 Woonwagens en stacaravans
 Zink

Matthijs Daatselaar
Erik Kampman
Jeffrey Bogaard
Jeroen van der Eeze
Adnan Bektesević
Stef Weenink
Gerard van der Weide
Stef Weenink
Leen Iseger
Peter Assink
Stef Weenink
Stef Weenink
Ferdinand Luigjes
Gerard van der Weide
Stef Weenink
André Stam
Matthijs Daatselaar
Stef Weenink
Vincent van der Donk
Adnan Bektesević
Raymond von den Benken
Erik Kampman
Erik Kampman
Stef Weenink
Mattijs Daatselaar
Gerard van der Weide
Jeffrey Bogaard
Mattijs Daatselaar
Mattijs Daatselaar
Gerard van der Weide
Jeroen van der Eeze
Matthijs Daatselaar
Leen Iseger

Bijlage

Bestuur IKOB-BKB*

J. de Leeuw	<i>SBR (voorzitter)</i>
R. Korver	<i>Ongebonden lid</i>
C.E.C. de Reus	<i>Ongebonden lid</i>
G.P.M. Kirkels	<i>NEVUL</i>
A.H.J. Wagener	<i>VKO</i>
M.P.D. Peerdeman	<i>VNK</i>
J.J.F. van de Kant	<i>NOA</i>
T. Zanen	<i>AFNL</i>
A. van Hengel	<i>Ongebonden lid</i>

Algemeen College van Deskundigen*

F.J.M. Scheublin	<i>Onafhankelijke voorzitter</i>
A.N. van Ast	<i>Smals (leveranciers korrelvormige materialen)</i>
M.H.M. Coppens	<i>VNK (leveranciers kalkzandsteen)</i>
P.A.M. van Dijk	<i>Cementbouw (bouwmaterialenhandel)</i>
A. Th. de Haan	<i>HCM (leveranciers cement)</i>
J.C. Gijsbers	<i>SCW</i>
B.J.G. Jansen	<i>Xella (NCV, leveranciers cellenbeton)</i>
J.L.H. Kouwenberg	<i>A&T Dakadvies (AFNL gespecialiseerde aannemers)</i>
H.A.P. Kouwenhoven	<i>Onafhankelijk deskundige</i>
R. Mulder	<i>Wienerberger (NEDACO, leveranciers dakpannen)</i>
G.M.J. Nieuwenhuijzen	<i>Onafhankelijk deskundige</i>
G.A. Westenbroek	<i>KNB (leveranciers baksteen)</i>
J.H. van Wijck	<i>TCKI</i>
J.R. van der Eeze	<i>IKOB-BKB</i>
P.K. van der Schuit	<i>IKOB-BKB</i>
S. Weenink	<i>IKOB-BKB</i>

Technische Commissie Isolatie*

W.J. Renger	<i>Voorzitter</i>
R. van Boxtel	<i>LSGI</i>
R.C. van Ameijden	<i>NOA</i>
E. Groendijk	<i>PGB</i>
R. Peeters	<i>MWA</i>
A. Rouwenhorst	<i>Rouwenhorst</i>
F. Koster	<i>Termokomfort</i>
H. Brocken	<i>Gevelsupport</i>
J.R. van der Eeze	<i>IKOB-BKB (secretaris)</i>
F.T.R.M. Terwindt	<i>IKOB-BKB</i>
A. Bektesević	<i>IKOB-BKB</i>

Technische Commissie Metselbaksteen*

R. Mulder	<i>Wienerberger</i>
G.J. den Daas	<i>Daas Baksteen</i>
W. Elfrink	<i>Caprice</i>
F. Damen	<i>Rodruza</i>
G. Westenbroek	<i>KNB</i>
H. van Wijck	<i>TCKI</i>
R. Brouwer	<i>KIWA</i>
B. van der Vegte	<i>KIWA</i>
G. Horspers	<i>Raab Karcher</i>
P.K. van der Schuit	<i>IKOB-BKB (voorzitter)</i>
J.R. van der Eeze	<i>IKOB-BKB (secretaris)</i>

* per 31 december 2010

Technische Commissie Dakdekken Hellende Daken*

C. v.d. Knaap	<i>voorzitter</i>
D. Zijlstra	<i>Leidekkersvereniging</i>
M. Dappers	<i>VHHD</i>
A. Rutgers	<i>SKD</i>
H. Brueren	<i>VHHD</i>
A. Peters	<i>Koramic</i>
J. Hamminga	<i>VHHD</i>
D. van Moorsel	<i>St. Prodak</i>
J. van Leeuwen	<i>Monier</i>
N. Kamp	<i>Eternit BV</i>
H. de Rooij	<i>VHHD</i>
J. Kouwenberg	<i>VHHD</i>
F. Zirkzee	<i>Leidekkersvereniging</i>
J. Goorhuis	<i>Folie fabrikanten</i>
L. Iseger	<i>IKOB-BKB</i>

Technische Commissie Metselen, lijmen en voegen*

G.T. Remkes	<i>AVM (voorzitter)</i>
G.J. Bouwman	<i>NeMO</i>
G. Westenbroek	<i>KNB</i>
M.H.M. Coppens	<i>VNK</i>
H. Klein-Poelhuis	<i>AVM</i>
H. van Ieperen	<i>VNV</i>
G. Takkenkamp	<i>VNV</i>
H.A.J.G. van den Heuvel	<i>BFBN</i>
B.J.G. Jansen	<i>NCV</i>
R. van Boxtel	<i>VKL</i>
F. de Bever	<i>VNL</i>
A. Donker	<i>Wienerberger BV</i>
J.R. van der Eeze	<i>IKOB-BKB</i>

College van Deskundigen Vulstoffen voor Asfalt*

C. van der Plas	<i>Ankerpoort NV</i>
J.P.C.M. van der AA	<i>Rijkswaterstaat Noord-Brabant</i>
M.H.M. Coppens	<i>VNK</i>
H.R. Roos	<i>VBW Asfalt</i>
J.B.M. Hudales	<i>Cementbouw Mineralen BV</i>

* per 31 december 2010

Colofon

Dit is een uitgave van IKOB-BKB, Houten

Eindredactie en projectleiding: Ligthart Communicatie, Capelle aan den IJssel
Tekst: Ligthart Communicatie, Capelle aan den IJssel
Overeijnder Van den Dool communicatie, Capelle aan den IJssel
Fotografie: JVF Josine Voogt Fotografie, Amsterdam
Vormgeving: Van Lint in Vorm, Zierikzee
Drukwerk: Grafia Media Groep, Pijnacker

Houten, april 2011

IKOBKB

IKOB-BKB BV
Postbus 298
3990 GB Houten
Tel. 030 - 635 80 60
info@ikobbkb.nl
www.ikobbkb.nl